

Jože Bole – ob dvajseti obletnici smrti

26. decembra lani je minilo dvajset let, odkar nas je zapustil ugledni in spoštovani malakolog akademik Jože Bole. Njemu v čast je multidisciplinarna skupnica raziskovalcev posvetila članek *Groping through the black box of variability in lumped species: An integrative taxonomic and nomenclatural re-assessment of *Zospeum isselianum* Pollonera, 1887 (Gastropoda: Carychiidae) (Ponovni opis vrste *Zospeum isselianum* Pollonera 1887 (Gastropoda: Carychiidae), njena variabilnost in taksonomski položaj)*, objavljen v reviji *Subterranean Biology* (<http://subtbiol.pensoft.net/articles.php?id=5758>). V njem Adrienne Jochum, Rajko Slapnik, Annette Klusmann - Kolb, Barna Páll - Gergely, Marian Kampschulte, Gunhild Martels, Marko Vrabec, Claudia Nesselhauf in Alexander M. Weigand obravnavajo vrsto *Zospeum isselianum*, ki jo je na podlagi dveh najdenih hišic v naplavinah Nadiže leta 1887 opisal Pollonera. V Prirodoslovnem muzeju v Torinu je v Pollonerovi zbirki shranjena ena hišica, ki je zaradi Bynesove bolezni postala nerazpoznavna. Prispevek na podlagi naj-

denih osebkov iz Turjeve jame pri Robiču vsebuje podroben ponovni konhološki, anatomski in molekularni opis vrste *Zospeum isselianum* ter njene filogenetske povezave s sorodnimi vrstami.

Jože Bole je velik del svojega raziskovalnega časa namenil raziskovanju podzemeljskih vrst mehkužcev, zlasti sladkovodnih polžkov iz družine Hydrobiidae in kopenskih vrst iz rodu *Zospeum* (jamničar). Opisal je tri vrste in eno podvrsto (*Zospeum pretneri* Bole, 1960; *Zospeum likanum* Bole, 1960; *Zospeum subobesum* Bole, 1974; *Zospeum spelaeum lamellatum* Bole, 1974) ter na podlagi obsežnega materiala iz zbirk in materiala, ki ga je v več desetletjih nabral v številnih jamah vzhodnoalpskega in dinarskega krasa, leta 1974 v *Razpravah SAZU* objavil revizijo rodu *Zospeum* v Jugoslaviji. To odmevno in zelo pogosto navajano delo je podzemeljskim polžkom iz rodu *Zospeum* zagotovilo trdno mesto v biospeleološki znanosti.

Rajko Slapnik

Mars bo dobil prašni obroč • Naše nebo

Mars bo dobil prašni obroč

Mirko Kokole

Le malokdo se ne bo strinjal, da je planet z obročem eden izmed lepših prizorov našega Osončja. Ko pomislimo na planet z obročem, seveda najprej pomislimo na Saturna in njegov orjaški obroč, ki ga je prvi opazoval že Galileo Galilei. Saturnov obroč pa ni edini v našem Osončju, imajo ga tudi Jupiter, Uran in Neptun ter asteroid Čariklo. Kot pa kažejo nedavne raziskave, bomo dobili v astronomsko kratkem času še en planet z obročem. To bo Mars, katerega majhna luna Fobos bo v 20 do 40 milijonih

let razpadla. Nekaj milijonov let bo Mars tako imel obroč, ki se bo lahko po gostoti kosal celo s Saturnovim.

Fobos (strah) in Deimos (groza) sta dve Marsovi luni. Fobos je tudi na splošno v našem Osončju nekaj posebnega. Je majhna luna nepravilne oblike velikosti $26,8 \times 21 \times 18,4$ kilometra, ki kroži okoli Marsa na izjemno majhni razdalji. Od njegovega površja je oddaljena le 5.989 kilometrov, kar je najbližje od vseh lun našega Osončja. Mars obkroži izjemno hitro, saj en obrat